

زما د زه خبيري

Ketabton.com

ليکوال : محمدالله تبسم

دالی

هغوی ته! چې تر اوسه یې بنکلا ژوندی ساتلې.

جنسي بي لاري

ليکوال: محمدالله تبسم

په اوسني وخت کې د فحاشۍ او جنسي بي لاري کوم طوفان چې توله نړۍ په مخه اخېستې اوس زمونږ تر دواړو نه بلکې له يوې نه يوې لارې زمونږ کورونو ته هم د داخلېدو په حال کې دی. تلویزون، ډش، انټرنېټ او نور د اخلاقو ماتوونکې چاپي ميډياگانو په ذريعه زمونږ ځوان نسل چې په کوم انداز د هغوی د اثر لاندې راځي. نو داسې انگيرنه به بي ځايه نه وي. چې مونږ هم د غرب د ژوند تيرولو د اصولو په لور په تيزۍ سره روان يو. ډير داسې واقعي اوس هم شته چې مونږ يې بايد په جدي توگه مخه ونيسو او لا ابتدايي دي که مو مخه ونه نيوله نو بيا به زمونږ مخه ونيسي. ډير داسې واقعيتونه شته ورته د شک په سترگه کتل په کار دي.

څه وخت مخکې د کابل ښځو مظاهره کړې وه چې د سپرک د غاړې هلکان دوی ته مزاحمت کوي. او دوی ترې په عذاب دي. ددوی دا لاريون پر ځای! خو د فکر نقطه دا ده چې دا هلکان په کوم احساس د دوی مزاحمت کوي. داسې خو به نه وي چې ښځو لوڅ ته ورته لباس په تن کړی وي چې هلکان د جنسي غلامۍ له مخې مجبورېږي چې ددې عمل مرتکب شي.

زمونږ په ټولنه کې هغه لباس چې گيبي پرتوگ او گول قميص به د ښځو پر تن وو اوس کم ليدل کيږي.

او نارينه ته ورته يا په اصطلاح د پنجابيو کاليو په تن کول اوس رواج شوي. چې دا له هغو پخوانيو نه ډير جنسيت راپاروونکي دي. بله دا چې په دومره لږه موده کې څنگه هغه هيواد چې يوه لسيزه مخکې يې کيبلې تيليفون نه درلود او اوس يې ۹۰ په سلو کې ښځې او نر موبایل او نېلېفون استعمالوي. ايا په دې دومره کميت سره ټیکنالوجي سهولت راوړل خوبه د بل چا له اثره نه وي.

ليدلي به مو وي چې په تلویزون کې د شهرک او د بانک اعلان راته يوه لوڅ ته ورته لباس په تن ښځه کوي. يا زمونږ په تجارتمارکټينگ کې ښځه اول انتخاب ده. چې دا هم زمونږ په اقتصادي نړۍ کې يو غربي اصل دی.

امريکا او اکثره اروپايي هيوادونه د همدې جنسي بې لارې له وجې د ډيرو اخلاقي ستونزو لکه د زبردستي جنسي تيري، بلا وجه طلاق، د خانداني نظام د تباهي، او جنسي مرضونو بالخصوص ايډز سره مخامخ دي. ايا زمونږ ټولنه هم غواړي چې له داسې ستونزو سره مخ شي؟ دا او دارنگه نور سوالونه فکرمندان خفه کړي او سوچ ته يې مجبوره کړي. امريکې او د اروپايي او يا د بين الملل له خوا مختلفې غير دولتي ادارې غواړي چې مونږ هم په هماغه رنگ کې رنگکړي په کوم رنگ چې دوی رنگ شول. د اکثره ديموکراتيک فکره يا سيکولر فکره ليکوالانو په ليکنو يا رسنيو کې گورو چې د غرب نعره (ازادي). دا هغه ازادي ده چې هغې ته ټوله مهذبه دنيا ازادي وايي.؛

ددې ازادۍ مطلب دا هم دی چې د يو چا ځوان زوی يا پيغله لور دې په خپله خوښه بې د مور او پلار له خوښې بې د واده خپله جوړه انتخاب کړي. حتی که ناجايز اولاد هم پيدا کړي نو مور او پلار ترې د پوښتنې حق نه لري. چې همدا لړۍ زمونږ هيواد ته هم اوس په يوه ابتدايي شکل راننوتې ده. ډير به مو اوريدلي وي چې يوې پيغلې د خپلې خوښ هلک سره يو ځای ته د نه پرېښودو له وجې ځان ته اور واچواه.

اتلسمه صدې د اروپايي ښځې لپاره خصوصاً او د ټولې نړۍ د شخړو لپاره عموماً يوه داسې بد قسمته صدي ثابته شوې چې د هغې صدي له مصيبتونو نه تر اوسه انسانيت په عذاب کې دی. او لا معلومه نه ده چې تر کومه وخته به ددې غلط اثر سره مخامخ وي.

د ۱۷۶۰ عيسوي په لسيزه کې د صنعتي انقلاب د شروع کېدو له وجې چې د کلو او بانډو نه د ښارونو په طرف د ابادې لړۍ د تيزو په وجه خو د ارپايي هيوادونو لوی لوی ښارونه اباد شول ليکن په نتيجه کې اروپايي ښځه او د ټولنيز ژوند وجود ټوټې ټوټې شو. له هغې نه وروسته د اول لوی جنگ او دوهم لوی جنگ له وجې د ښځې او نر په تناسب کې يو داسې تفاوت پيدا شو چې د هغې په وجې د جنسي او صنفی يو نوی طوفان را ولاړ شو. ښځو ته به د خپل خاندان د وجود د ساتلو لپاره د ډيرې لږې معاوضې په ورکولو سره د ډيرې اوږدې مودې لپاره کار کول وو. سرمايه دار يوازي د هغې د محنت په لاسته راوړه بسنه ونه کړه بلکه د هغې د عزت او عصمت سودا يې هم وکړه.

ښځه چې له کوره ووتو نو د نړۍ تقاضاوې مختلفې شوی. اوس د هغې په وړاندې دوه لارې وې. يوه دا چې بيرته کورته راستنه شي. ليکن په دې صورت بيا هغې د سهولياتو نه ځان محروم احساسوه. دوهمه لاره بيا بالکل ددې ضد لاره وه. چې هغه دی له سپرې سره د مسابقوي اصولو په نظر کې نيولو سره خپل ښځينتوب ته خدای پامني وواي او خپل شرم او حيا دې په تاخچه کې کيږدي او د سپرې د هوس ښکار دې شي. دغې لارې ښځه بيا هاغه حالت ته ويوړه چې هلته بيا ښځه مور، خور، ميرمن، او لور پاتې نه شوه. ليکن د سپرې جنسي کشمکش او دعوت نمونه شوه.

په دغه وخت کې د بنځې په ذهن کې یوه سوچ یو رد عمل پیدا کړ. چې په ورو ورو په مخته تګ سره په احتجاجي مظاهرو، جلسو او د اشتهايي اعلاتانو په مټ یې دومره طاقت پیدا کړ چې په نتیجه کې بنځو او سړیو ته د برابرې معاوضې حق ورکړل شو.

که خبره همدلته درېدله نو بیا هم بڼه راتله. بنځه چې د کور نه ووتله د کار او د معاوضې حق یې تسلیم کړ او په هره سطحه کې ورته برابري ورکړل شوه. نو بالاخره معامله د بنځینه تحریکونو د راپارولو مرحلې ته داخله شوه.

بنځو د واده کولو اداره هم چیلنج کړه. هغوی داسې فکر کاوه چې د واده او خاندان اداره د بنځو د محکومو ساتلو لپاره د سړیو یو سازش وو.

ددې سازش او چل په خلاف جنک داسې ګټل کیدای شي. چې بنځه دې د میرمن او مور کیدلو په لار کې خود مختاره وي. بنځو د جنس د قطري تقاضو د تسکین لپاره د واده حدود له سره رد کړل. او یوه نوې نعره یې اوچته شوه. چې د بنځې جسم د هغې خپل ملکیت دی. چې په هغې باندي د بل هیچا اختیار نشته.

د سړیو لپاره دا کار خوشحاله کوونکې وو. بنځه او سړي دواړه په خپلو ګمانونو کې مطمینه وو. لیکن ددی څومره غلط اثر چې په بنځو او انسانیت وغورځید. تر اوسه لا ورته انساني شعور حیران دی.

په اتلسمه صدې کې چې د کلیسا او ساینس تر منځ کوم جنګ وشو په هغې کې د کلیسا غیر عقلي او غیر منطقي عمل له وجې د اروپا ټولنیز ژوند او بالاخره د ریاست د دایرې نه بالکل جدا شوه. د فرانسې انقلاب او مارتن لو تیر په ذریعه الحادي نظام ته د ځان ځایولو موقعه په لاس ورغله.

او همدا وه چې کلیسا خپله خپل ځان تر خپلو څلورو دیوالونو محدود کړ. او نور له همدې وجې یورپي الحاديانو د اسلام په شمول ټول مذهبونه د خدای او د انسان تر منځ د یوې شخصي رابطې په شکل د محدودولو هڅې شروع کړې. چې له وجې د موجودې زمانې بعضې ضعیف الایمان مسلمانان هم ددې تصور قایل شول او د همدې بدې نتیجې له وجې سیکولر نظام رامنځته او اوس اسلامي نړۍ د تباهی خوا ته روانه ده.

په اوسني وخت کې د بنځې عزت او احترام د بایللو په وجه بنځه د سړیو د لاس د جنسي شهوت او لذت د حصول یوه ذریعه جوړه شوې. د اروپا او امریکا او د هندوستان د لوڅو فلمونو صنعت د همدې خبرې محکم دلیل دی.

په انساني ژوند کې د جنسیت اهمیت:

Page | 6 د جنسیت موضوع د انسان په فردي او ټولنيز دواړو اړخونو اثر کوونکې ده. دا یوه داسې موضوع ده چې ددې حدونه د اخلاقو، تمدن او کلتور سره لگيري. او د قانون نه علاوه ټولنيز اداب هم ترې متاثره کيږي.

اوس هم چې کوم د جنسي بې لارې اور زمونږ طرفته رانزدې شوی که یې مخه ونه نيسو نو کيدای شی چې یوه ورځ د هماغو مهلکو غیر اخلاقي او غیر انساني ستونزو مخامخ شو چې اروپايي نړۍ ترې د تېښتې لاره لټوي.

د انساني تاريخ نه دا سبق اخلو چې کله او په کوم ځای کې جنسیت دومره عام شوی لکه څنگه چې په امريکا او يا په نورو غربي ملکونو کې دی. نو بې له شکه بيا هغې ټولنې او قوم ته د ستونزو يو لوی غر مخامخ شوی. د يونان، روم، هندوستان، او د پخواني مصر د تمدنونو د له منځه تللو وجه همدا هم وو. ځکه چې په هغوی کې ټولنيز تشکيل گډوډ، انصاف کم، او جنسیت بې قيضي شوي وو.

په اسلام کې د انسان جسماني، روحاني، عقلي او جذباتي احساساتو ټول ضروريات په نظر کې نيول شوي. قران کریم د ژوند هيڅ داسې کوم اړخ نه دی پرېښي چې هغه دې د انساني ژوند د کاميابۍ په خاطر ضروري نه وي. الله ج انسان ته د صحت او ځوانۍ ترڅنگه د جنسیت داعيه هم ورکړې ده. نو ددې داعيې ختمول يا ناجايزه استعمالول د الهي احکامو سر غړاوی دی. د اسلامي احکاتو ډير داسې دنياوي کارونه که د الله ج د احکامو مطابق وشي نو د ثواب باعث هم کړځي او په دنياوي لړ کې هم کامياب وي. حتی تردې چې د ميرمن او ميره ملاسته کې هم يو ثواب نغشتې دي.

زه وایم که همدا د جنسي بې لارې لړۍ همداسې روانه وي او زمونږ ځوان نسل همداسې په تيزې سره ترې اثر انداز کيږي. نو لري نه ده چې يو وخت دې زمونږ ټولنه هم د سعود پر ځای د نزول خوا ته روانه شي. او بيا به یې د مخنيوي لپاره لاس تر زني ناست يو.

ځان وژنه (خودکشي)

ليکوال: محمدالله تبسم

تا که له بنکلا راکې پو کړی ژوند
ما دژوند په بیه دی ساتلی ژوند

تبسم

د زمکې په دې کره کې له انسانه نه واخله او بیا تر هر ژوندي ساه کښ یا په اصطلاح دی روح شي یو ځل ژوند کړی. او چې ژوند یې ختم شوی دی بیا دلته نه دی راغلی. زما دا خبر دی دا معنی ونه لري چې ختمیدل د مطلق ختمیدلو او له منځه تللو په معنی ده. به مختلفو ادیانو کې د بیا ژوند خبره شوې ده او مونږ مسلمان له دې ژونده وروسته د برزخ او بیا د اخرت په ژوند عقیده لرو.

خو زما دغه خبر صرف د فزیکي دنیا تر حده محدوده ده. او ددې ځای په اړه خبره کوم. انسان له اول نه تر اوسه ژوند سره مینه کړی د ژوند د بنکلي کیدو په اړه یې همیشه فکر کړی او که په ټوله کې ووايو د انسان د هرې هڅې تر شا همدا انگیزه وي چې ژوند یې ارام او دوام پیدا کړي.

او مونږ او له مونږ نه مخکینی انسان د ژوند دې کچې مینې شاهدان یو. خو کله داسې وشي چې بعضې انسانان په خپل لاس ژوند ته دپای ټکی کینودل او د ژوند سفر په خپل لاس ختمول غواړي او یایې ختم کړي او د خپل ځان د وژنې فکر کوي او یا غواړي ځان ووژني. لا تر اوسه هیڅ کوم مذهب او عقیدې او د هیڅ ټولنیزو اخلاقیاتو دې کاته جواز نه دی ورکړی او ټولو په یوه خوله بڼه کار نه دی گڼلی.

او ځان وژونکی انسان یې یو ناکام او گنهگار او ..... بللی. له فکر کونکو انسانانو سره دا سوال پیدا شوی چې ولې؟ څنگه؟ او ددې مخنیوی څنگه؟ د Suicide ټکی مو ډیر اوریدلی. دا ټکی په لومړي ځل په عیسوي ۱۷۳۷ کې د غربي دنیا په فرانسه هیواد کې د دفونتن په نوم د یوه کس له خوا وکارول شو. او بیا دا اصطلاح ۲۵ کاله وروسته د فرانسې د علومو اکاډمۍ له لوري ومنل شوه او وکارول شوه.

او د همدې هیواد د لغات نامې یو لفظ شو. دا ټکی د لاتیني ژبې له دوو ټکو نه چې sui یعنی زه او یا ځان او cide یې هم د وژلو په معنی دی. د خودکشي په هکله چې تر اوسه د روانشناسانو له خوا کوم څه وویل شوي دي تقریبا ټول منلی خبره یې داده

چې (خودکشي ځان ته د زيان رسولو او وژلو اگاهانه عمل دی او د ضرورت مندو انسانانو له خوا د هغه ضرورت د لاسته راوړلو او يا د نا امیدی لپاره يې دا يوه حل لاري گڼي.) ورکيم چې په ځان وژنه يې يو اثر هم ليکلی او فرانسوي پوه دی.

د ځان وژنې په تعريف کې د مستقيمي او غير مستقيمي ځان وژنې اصطلاح گانې اضافه کړي دي. دی وايي چې يو کس دی چې يو هغه انسانان چې وژونکي توکو سره مستقيم تماس پيدا کوي د مثال په ډول ځان په مرمۍ ولي او ځان وژنه کوي مستقيمه خودکشي ده او بل هغه انسانان دي چې ځان ته چې د وژلو نه بلکې د ځان زورولو په وجه ځان وژنه کوي.

مثالونه يې لکه يو انسان د يوه خفگان له وجې په هفتو هفتو خوراک نه کوي او وجود يې بې تغذيې پاتې کيږي او بيا ژوند له لاسه ورکوي. يا هم هغه مذهبي ډلې لکه اهل تشيع چې په محرم کې ځان په زنجيرونو وهي او له ځانه وينه تويوي. د هغوی منظور ځان وژل نه وي خو کله بيا داسې وشي چې د ډيرې وينې د ضايع کيدو له امله ځان له لاسه ورکړي. ورکيم په دې دواړو خودکشيو مستقيمه ځان وژنه له غير مستقيمي قبيح تره گڼي. همدارنگه ورکيم دا يادونه هم کوي چې د ټولو ځان ووژنکو تر هغې د مخه چې ځان ووژني د هغوی ذهنيت او کړنې سره مشابهه او ورته والی لري.

او دا د دوی له لوری هاغه ضرورت ته چې دوی ترې مايوسه دي اخري او لوی اختار وي. او تقريبا په سلو کې ۷۰ انسان له نورو سره دا خبره شريکوي چې دی غواړي ځان ووژني. د ځان وژنې د عواملو په اړه چې اوسه کومې څيړنې شوي زياتره يې د فرانسې او امريکا هيواد د ملي زده کړو د انستيوټ له خوا شوي. نو دا په لاس راغلې چې د هر انسان چې دې کار ته مخه کړي د درې قسمه ضرورياتو يا لاملونو له وجې يې کړی.

۱: کورنی ضرورت يا لامل ۲: ټولنيز ضرورت يا لامل ۳: جسمي ضرورت يا لامل دا په دې معنی چې تر اوسه انسان کله هغه څه چې غواړي چې کورنی کې يې ولري او يا يې له کورنی لاسته راوړي.

يا هغه څه چې دی يې په ټولنه کې غواړي ولري او او يا يې له ټولنې لاسته راوړي. نو د هغه ضرورت کې د نيکرتيا او د نه پوره کيدلو په صورت کې مايوسه انسان يا کورنی او ټولنه په خپل مرگ اختار کړي او يا هم د دغه ځورونې نه خلاصون لاره مرگ تصور کړي او ځان وژنه وکړي.

د جسمي ضرورت لامل هم همدا رنگه دی چې انسان هغه جسمي ضروريات چې بايد ولري. خو نه يې لري يا ناقص وي اکثره يې بيا په ځان وژنه لاس پورې کړي. د مثال په ډول يو انسان له شهواني پلوه کمزوری دی. دی ددی پر ځای چې د درملو لاره چاره اختيار کړي او يا هم د همدې کمزوری سره ژوند مخته يوسي مرگ يې د حل لاره بولي. د څيړنو له مخې تر اوسه يې چې ډيره ځان وژنه شوې ده

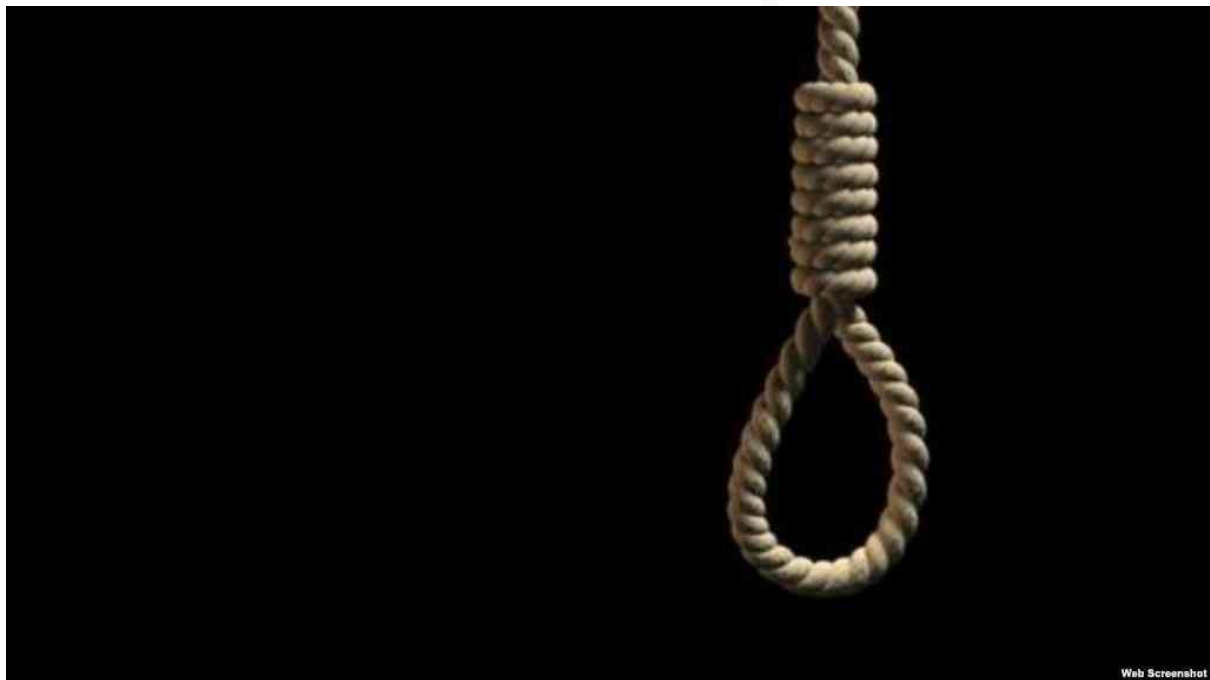
جنس: سپړيو له بنځو نه زياته ځان وژنه كړې خو بنځو بيا د سپړيو درې برابره د ځان وژنې اقدام كړې خو ځان وژنه نه ده ترسره شوي. عمر: تر ټولو زياته ځانه وژنه ځوانانو چې عمر يې له ۲۰ نه تر ۳۵ كلونو پورې ده تر سره كړې ده. او همدارنگه د زمكې پر مخ ځان وژنه د ځوانانو د مرگ دريم نمبر لامل هم شميرل شوي.

مذهب: تر ټولو زياته ځان وژنه يهوديت مذهب لارويانو او تر ټولو كمه ځان وژنه مسلمانانو كړې ده. مدني وضعیت: لوندانو تر واده كړو دوه برابره ځان وژنه كړې او بيا هغوی چې د ژوند ملگري يې پرېنيې او طلاق شوي دي د گله ژوند كوونكو پر پرتله څلور چنده زياته ځان وژنه كړې. نژاد: په ټوله نړۍ كې امريكايي سپين پوستو زياته ځان وژنه كړې ده.

ماحول: په ښار كې استوگنو انسانانو د كليوالو په پرتله زياته ځان وژنه كړې له ځان وژنې نه د مخه كړنې او علايم : ۱: خفگان ۲: د صميمي او عاطفي اړيكو له منځه وړل ۳: مخكې له دې هم په ناکامه ځان وژنه لاس پورې كول ۴: ټولنيزه انزوا. يعنی په لوی لاس ځان له ټولنی منزوي كول ۵: زياته نشه كول ۶: د ځان وژنې په هكله نيغ په نيغه يا پټې خبرې كول

درنښت

وورور مو محمدالله تبسم

Web Screenshot

بې عقله نرگسیت

لیکوال : محمدالله تبسم

یوه زمانه وه چې ایینه نه وه او انسان د خپل ځان د لیدلو په کوشش کې وو. په همدې تکل کې به یې تر ډیره د خپل سوري په لیدو د خپل ځان لیدل محسوسول. یا به کله د اوبو په غاړه ناست او به اوبو کې به یې خپل ځان ته کتل. هغه وخت ډیر عجیبه وو. په انسان کې نه د ځان غوښتنې درک لگیده او نه د ځان مننې. ویل کیږي چې ایینه ۸۰۰۰ کاله مخکې جوړه شوه. او لیکن د ایینې ذکر د تاریخ به کتابونو کې ۸۳۵ عیسوي شا او خوا کې شوی. بیا په تیرو دریو پېړیو کې ایینه د کور د زینت یوه اله وگرځیده. کله چې انسان خپل ځان په ایینه کې ولیده نو د خپل ځان د مینې په دوکه کې راگیر شو. ان تر دې چې بیا د ځان په هکله ډیرې قیصې په د ځان په هکله له ځانه جوړې کړې. چې له وروسته انسان ته د خپل ځان بنودنې او په ځان د مینې یادگار ترې پاتې شي. په اکثر وختونو کې لولو چې یو ځوان وو او یا یوه پیغله وه. بې اندازې بنایسته وو او یو ورځ به لاره روان شو چې مخې ته یې سیند راغې او ده چې کله اوبو ته وکتل په اوبو کې یې خپل عکس ولید. او په خپل ځان مین شو. او بیا به هره ورځ د همدې سیند په غاړه ناست وو او خپل عکس ته به یې کتل. او به بعضو قیصو ان لا هغه خوا یا پیغله د خپل عکس د رانیولو او یا د ښکلولو په تکل ځان به سیند لاهو کړي. او بیا د هاغه د ناستې به ځای د نرگس یا نرگس گل هم راختلای وي. او همداسې نورې ډیرې قیصې شته. نفسیات پوه زیگموند فروید هم ددغه احساس د واضح کولو کوشش کړی. او ددې د معلومولو کوشش یې کړی چې اخر انسان ولې له خپل ځان سره دومره مینه کوي. چې داسې حالت کې مبتلا شي چې بیا هغه ته له خپل ځانه پرته بل هیڅ هم نه ښکاري.

فروید انا یا ایگو چې غالباً د هغه خپله یوه اصلاح ده د واضحولو او به دې لړ کې یې د ځان غوښتنه یا د ځان مینه یا نرگسیت به مختلفو دورو او مرحلو تقسیم کړ. فروید ځانه مینه یا ځان غوښتنه یو فطري عمل بللی. چې د همدې له وجې په انسان کې د ځان ساتنې قوه زیاتېږي. او د ځان مننې او د ځان سره د مینې له وجې انسان نور انسان خپل ځان طرفته د مایلوې او روابط جوړوي. چې په همدې لړ کې فروید د ډیرو وضاحتونو به بنا باندې عشق، روابط، او جنسیت هم له دې عمل سره په تړاو کې بولي. پوهیږو چې د ځوانې په دوره کې ځان ایینې ته ډیر گوري ځکه چې د خپل ځان تشخیص کوي

او گوری چې کوم لباس کوم رقم وینستان او کوم ستایل ورسره بڼه ښکاري. همدا شان فروید د خپل ځان غوشتني یا د ځان سره د مینې منفي اړخونه هم څیړلي. چې هغه د خپل ځان سره د بې حده مینې کول د ذهني محکموالي نه شتون او د ډیرو رواني ناروغیو جرړه گڼي. داسې خلک خو به ښکاره ډیر منظم او با ترتیبه ښکاری خو هغه د خپل گير چارپیره ماحول سره په بې ترتیبه رویه تنگ نظري او غلط فکر کې مبتلا وي. ځکه چې په ځان بې حده مین انسان ته بیا له خپله ځانه پرته نور حقیقت، منطق او رشتینولي به نظر نه ورځي. په ۱۹۹۰ عیسوي کال کې نیرو ساینس به دې باره کې نوې لاسته راوړنې راوړې. دمرر نیرو ساینسدان جیاکومو ریزولاتي وویل چې ذهن جدبه او عمل او تجربه داسې رامخته کوي څنگه چې ماحول وي. د مثال په ډول که یو بل انسان خاندی نو ورته لیدونکې بې د خدا د وجې له درکولو خاندی. یا د بل انسان د ژړا به لیدلو کیدای شي انسان بې له کومې وجې وژاري. چې همدغه مرر نیرو د تولني مزاج هم تعینوي. مثلاً که یو سړی د مشکل په وخت کې د ژړا پر ځای خاندی او نور انسان دې وویني نو هغوي خو د خپل ذهني امر له مخې ورته خاندی او همداسې کیدلای شي چې بیا به د غم به وخت کې د تولني انسانان د ژړا پر ځای خدا کوي. مثال یې زمونږ سره نزدې د چترال د سیمې کالاش یا کیلاش د تولني مزاج دی.

چې مونږ د یوه انسان د مرگ به وخت کې ژاړو او هغوی د مړی په وخت کې کډیږي. د نوو څیړنو له مخې تقریباً د دنیا له هرو لسو نه اته انسانان د نرگسیت مریضان دي خو دا نرگسیت یوه نوی او بدله بڼه خپله کړې. انسان د ځان او د نورو تر منځ د روابطو او یا د نظرونو او د ځان د مهم ښودلو لپاره د نورو اقدارو په شان دا اقدار هم سرچپه ټاکلي. په ۲۰۰۲ عیسوي کال کې ۷۲۰۰ خلکو د مخ عملیات کړي وو چې خبله څهره بدله کړي. د ارایش سامانونه په ټوله نړۍ کې له نور هر سامانه ډیر خرص شوي. او د اقتصاد پوهانو له نظره چې د انسان ضروریات او غوښتنې یې سره بیل کړي اوس د ځان بدلولو او ځان د سره د مینې له وجې دا سامان د انسان د ضروریاتو په لست کې راځي.

انسان د نرگسیت له وجې داسې کارونه کوي چې له منفي طرفه ځان ته د نورو انسانانو فکر راوړي. یو څه وخت مخکې مې یو عکس ولیده یوه امریکایی هلک به خپل مخ د سپي خوله لگولې وه. یا په اروپایی ټولنه کې هلکان او جینکې د ویستو سره د ښکرو په شان شیان نسوي. چې دا د نرگسیت یو بدل او نوی قسم راته ښکاره شو چې انسان یې د حیوانیت خوا ته بوولې.

مونږ گورو چې زمونږ به ټولنه یا زمونږ سره په نزدې ټولنو کې هم د انسان د ځان سره د مینې له وجې د ښکلا معیارونه هم بدلیري او انسان د نوي طریقو هڅه کوي. زمونږ په ټولنه کې سپین ږیري خلک گیره تورو. یا هغوي چې د عمر له وجې یې ویشته توی شوي وي د سرجرې له لارې وینسته لگوي. په ښاري ټولنو کې هم اکثره ځوانانو خپل وښته لکه د غوايي د غاړې ویسته یا د چرگ د کرکړې مشابې نیغ درولي وي. یا یې گیره له لاندې او برې خوا نیمه خریلې او نیمه پرې ایښي وي.

يا په لاس کې بڼگړی اچولای وي يا يې به غور کې ميخکې تومبلي وي. بڼځې او نجونې بيا له هغو لارو چې ټول انسانيت ورته بد وي لي چې د جنسي اخلاقو ماتول دي ځان ته د خلکو نظر جذبوي. اوريدلې مې دي چې په پاکستانې ټولنه کې (ددې الفاظو له ويلو دې ستاسې له مخې حيا وي) د مسالې نه جوړ شوي کوناتي خرصيري او بڼځې هغه ځان ته لکوي. يا هغه د بڼځو په طيانو باندې له پاسه لگول شوي سينه بندونه له خپل مقداره غټ يا واره هم خرصيري چې شځې ترې د ځان بڼودنې په لار کې کار اخلي.

او همداسې ډير نور شيان چې د ځان مينې او يا ځان غوښتنې له وجې يې دوی مجبور کړي وي چې د خپلې ټولنې مزاج بدل او هاغسې حالت اختيار کړي. چې له نورو مختلف وي. خو دا ډيره لويه خبره ده چې خبرې ډيرې او سر يې يو. اوس انسان د نرگسيت هغه حد ته رسېدلای چې د ايښې حقيقت نه شي برداشت کولای. خو خبره داده چې دا خلک دا هيروي چې ايښې هميشه حقيقت وي لي او له هر څومره بدلون سره بياهم ايښه ستا د ذهن په لاس کې ده.

خدای دې مريضانو ته شفا ورکړي (امين)

د ادب ضرورت

ليکوال محمدالله تبسم

نن سبا د ادب په هکله يو مهم سوال دا هم دی چې ايا د ادب هغه اهميت چې په تيرو زمانو کې و اوس هم دی او که نه؟ د ځينو په نزد د ادب چې په مخکې زمانو کې څومره اهميت او ضرورت و اوس نشته.

هغوی د دوه فرضيو له مخې په دې نظر دي. يوه دا چې په اوس وخت کې د داسې قوي او اوچت فکر نه شي خپلولای چې هغه دې لوی تخليق وکړای شي. د اوچتو فکرونو توجه اوس د ژوند نورو اړخونو ته اوښتې ده. يعنې د ژوند هغو اړخونو ته چې فکر کيږي چې له ادب نه مهم دي. د مثال په توگه لکه د ساينسي علومو مختلفې څانگې. او يا سياست او طب او داسې نور.

بله فرضيه داده چې په تيرو وختونو کې ادب د مذهب تر څنگ د ژوند د راهنمايي وظيفه په غاړه لرله. ليکن د فکر او ساينس له ترقي سره د راهنمايي دغه وظيفه نورو فنونو په لاس کې واخيسته نو له همدې وجې په ادب کې د ښه تخليق لارې بندې شوې.

دا دواړه فرضيې تقريبا سره نږدې دي. او دواړه ادب د ژوند داسې يو اړخ بولي چې اوسني انسان يې بدیل پیدا کړی. نو له دې وجې دا سوالونه بيا له سره اهم گرځېدلی چې ادب يعنې څه؟ ايا د ادب بدیل شته که نه؟ که يې بدیل نه وي نو بيا هيڅ فکر د ژوند دې اړخ ته ښاکولای نه شي. نو ضروري ده چې د ژوند او د ادب اړيکه سره روښانه شي.

يو امريکايي فکر چې اوس تقريبا په نړې کې حاکم دی دا دی چې ادب يوه ښه تفريح ده. او کله چې فلم، سينما، راډيو او تلويزون منځ ته راغلل نو د ادب نه د خوند اخيستونکو تعداد کم شو. چې دې نظريې برما په فکر د ادب او د ژوند د هغه کلک تړون د غوڅولو کوشش وکړ. ادب د ژوند د اقدارو د پيژندلو دويم نوم دی. خو انسان د ښمنو او چل بازو د خپلو لوڅو هوسنو د حصول په لار کې هميشه انساني اقدار تر پښو لاندې کړي. او د صنعت د دور د دولت حريصانو د خپلو نورو غلتو افکارو تر څنگ د ادب په باره کې هم د غلط فکر د عامولو کوشش وکړ. چې ادب يوه اوچته تفريح ده او بس. هغوی د ادب بدیل فلم سينما راډيو او تلويزون وړاندې کړل. او له دې سره يې کوشش وکړ چې دا قدر هم تر پښو لاندې کړي. ژوند يوه مسلسل هڅه ده. او ددې هڅې په منځ کې هر منفي عمل سره له هر څومره طاقته دا هڅه نه شي ودرولای.

همداسې ژوند ادب ته هم هڅيري او دا هڅه يې هم نه شي دريدلای. بلکې د ژوند هڅه او د انسان عشق به هميشه د ادب لپاره لاره هواروي. يو فکر لرونکې ذهن دې نتيجې ته په رسېدو کې هيڅ مشکل نه احساسوي. چې ادب د تفریح تر څنگ ژوند د راهنمایي وظيفه اوس هم په غاړه لري. ادب د ژوند په لوړه او ژوره يو شان دی.

ادب د ژوند معنويت او د وحدت شعور جوړوي. په اصل کې ادب دی چې د ژوند د ټولنيز کيدو شعر وايي. او ژوند له شيندلو منعه کوي. د ژوند د نورو اړخونو خبره څه نوې نه ده. ژوند يو دی خو اړخونه يې له اوله ډېر وو. د نورو اړخونو يې خپل اهميت دی. د ساينسي علومو ترقي چې څومره مخکې ځي همدومره نور زياتوالي يې په ارمان بدليري.

ليکن د ژوند هيڅ اړخ د ادب تشه نه شي ډکولای. په ادب کې انسان ته د بې شمېره خوبونو د تعبيرولو چل په نظر ورځي. چې زمونږ د دور انسان د پخواني په لارښوونه خپل يو څه خوبونه تعبير کړل. او ډېر يې لا بې تعبيره پاتې دي. کله چې انسان د خوبونو د تعبيرولو په تکل کې ووځي نو د ژوند ډېرو نوو اړخونو ته يې پام کيږي. او انسان د ژوند په نوي ضرورياتو پوهيږي. چې دلته ادب له نورو اړخونو سره خپله رشته ثابتوي. انسان چې تر څو خوبونه گوري او د هغې د تعبير کوشش کوي. نوې لارې به ورته خلاصيري. او ان تر دې چې انسان به بيا د خوب نه ليدل د ژوند اخر بولي. ځکه به انسان تر اخره خوبونه گوري او ت اخره به يې د تعبيرولو تکل کوي. چې دا خوب ليدل به تفریح نه بلکې ضرورت وي. ځکه چې ددې خوبونو تعبير انسان ته نوی فکر ورکوي. او نوې فکر د انسان د ژوند دنوي کولو او مخکې تللو سبب گرځي. نو په همدې بانه به ژوند تر اخره د خپل خوب د تعبير لپاره ادب نازوي. چې د ادب نه د فکر اخيستنې له وجې د ژوند په نورو اړخونو کې مخکې ځيژوند بيا د ټولنيزو او سياسي بحرانونو حل پيدا کولای شي. که فکر وکړو نو پوهيږو چې د انساني کيفياتو له يوې لويې دنيا سره د ادب اړيکه ده. چې هماغو کيفياتو خارجي کايئات احاطه کړي دي. چې هغه کيفيات يواځې د ادب له خولې انسان اورېدلای شي. او تر کومه ځايه چې د ادب د راهنمایي خبره ده.

نو له د حقيقي رهبرې لپاره ادب او مذهب کار کړی دی. انسان د وېشنه فکرونه د دولت او واک لاسته راوړلو په مرض باندې اخته دي. لېکن د برترنډرسل په مرگ چې د دنيا د نسانانو کوم احساس وو. هغه احساسات د يوه عظيم سياست دان په مرگ ناممکن دي. رسل د ادب او فلسفې نماينده وو. په اوسنې دنيا کې د اين ستاين د اهميت منونکي او د رسل د اهمت منونکو کې ډير فرق دی. بله دا چې انگريري ټولنه د شکسپير د قومي وجود نه بغير د هغه اهميت ته قابله ده. دا ځکه چې تمدنونو د اولو حدودو د ټاکلو راهنمایي ادب کړې ده.

ادب د انسان هغه باطن دی چې د کایناتو له هر شي سره یې رابطه ساتلې ده. او د هغې په مفهوم یې انسان پوهه کړی.

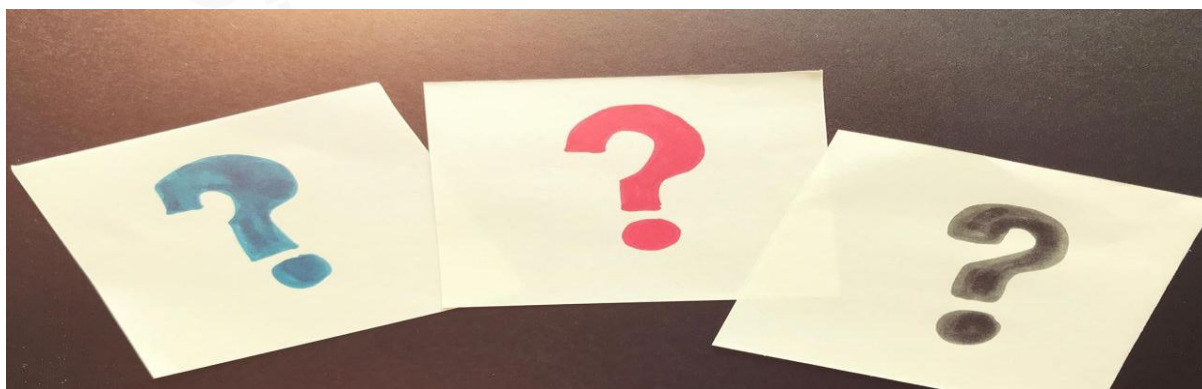
دا نو بیا د انسان نیمګړتیا ده چې خپل ځان ته یې هغه اقدار غوره کړي چې کوم د اهمیت وړنه دي. انسان دوښمنو په لوی لاس د انساني وجود د زخمي کولو لپاره ادب ته ضربه ورکړې ده. کله نو دا سوالونه به څوک جواب کړي. چې ایا په ایښده به انسان د جذبې نړۍ وړانه شي؟ انسان به له حسنه متاثر کېدل پریږدي. او له ژونده به په مخ اړولو سره د ژوند د ښه کولو هڅه په ځای پاتې شی.

که داسې کېدل نا ممکن دي نو بیا لږ عالمانو غوښتنه ده چې د ادب په باره کې نتیجه داسې ترتیب کړي چې له سطحې واقعیتونو سره نه بلکې د ژوند له بنیادونو سره اړیکه ولري. چې د فکر نتیجه چې مثبتې شي. زموږ د ټولني ډیر انسانان چې د ژوند په نورو اړخونو کې کار کوي. او ادب ته د حقارت په سترګه ګوري افسوس چې خپل ماشوم نظر ورته بالغ ښکاري. خپل هم څه نه کوي او غواړي ادب ته هم څه ونه شي.

نو ځکه د ادب تخلیق کارانو او مخکې بوونکو نه هیله کووم چې دا هڅه مخکې بوځي. او واړه او کم نظرونو باندې د راندو ګومان وکړي. انسان په ادبي دنیا کې ډېر خوشحاله وي زما په نظر خو ادب د انساني کېفیاتو سره مترادف دی او همدا ژبه ده چې له اوله تر اوسه انسان د ژوندد کشمکش د بیان لپاره کارولې ده.

د قومیت احساس په ډلو د وپشلو له وجې انسان خفه کړی. سرمایه دارې انسان نه د بل انسان غلام جوړ کړي. ساینس انسان ته د آرامې تر څنګ بم په لاس کې ورکړی. چې دې ټولو د اوسنۍ دنیا له سلو انسانانو د اویاوو انسانانو نه ذهني سکون اخیسې. او بیچاره یې په مانی کې لاس تر زڼې کېښولای. خو ادب دی چې انسان ته یې د سرور او توانایی نه د ډک ژوند د تېرولو حوصله ورکړی. نو له دې وجې د انساني ژوند له مهمو ضرورتونو نه یو مهم ضرورت ادب هم دی. خو تخلیق کار انساني او رښتونی ادب.

زښته ډیره مننه

حدود او انسان

ليکوال : محمد الله تبسم

Page | 16

انسان، انسانیت، اشرف المخلوقات، ترقی، انساني اقدار، سکون، امن دا هغه ټکي دي چې په اوسني وخت کې تر ټولو زیات اورو. خو سوال دادې چې ایا خپله ددې لفظونو ویونکی انسان ددې لفظو په معنی مفهوم او شتون یا نه شتون باندې سوچ کړی دی. له مشرق نه تر مغربه نني انسان په بد امنی په بې سکونی او په انساني اقدارو د ریشخند وهلو په اخري حد کې ولاړدی.

انسان داسې حالت ته ځان ننه کړی چې د عزت او بې عزتی د کامیابی او ناکامی د خوشحالی او د غم د اصل او د کم اصل د سالم او ناقص د بڼه او بد هغه فطري اقدار او پیژندنې ته یې نوي او سرچپه اصول ټاکلي.

هغوی چې د انسان په هکله یې همیشه د خپلو خولو نه بې له عمله د انسانیت په هکله رنجاړي وهلي زه وایم راځې چې لویې خبرې پریرودو او د انسان په هغه بنیادي ضروریاتو باندې سوچ وکړو. نو د عقیدې او د نظریو له حد نه بهر ایا ننی انسان انسان دی. ایا انسان ته چې له فطري پلوه کوم څه ضرور دي ننی انسان هغه لري؟

ایا د انسانیت د دعوپدارانو له دعوو سره چې دوی خپله هم د ننی انسان یوه لویه حصه ده انسان د سکون په لټه کې نه مري. او ایا دا زمکه د هغه لپاره د غذاب نه ډکه سیاره نه ده.

په مسایلو باندې خبرې ډېرې اسانې وي او نن یې هر څوک کوي. میډیا اوس هم چې انسان ترې غبري د یوه عام انسان کېدو نه بغیر د زرو نورو مبهمو مسایلو سوچ ته انسان وتوجه کوي. او هره ورځ د مسایلو د ختمولو پر ځای خپله انسان د مسلو ښکار کوي.

زه د یو عام انسان په توګه دا وایم چې له د ننی دور هر انسان د انساني ټولنی د خرابولو ذمه وار دی

په دې خو سره پوهیږو چې د لاس، پښو سترګو، غوږونو او نورو په لرلو سره انسان انسان نه دی. ځکه دا ټول اعضا هغوی هم لري چې مونږ ورته حیوانات وایو. او په دې هم سره پوهیږو چې بڼه کور بڼه موټر بڼه کاروبار ډېرې پیسې هم د انسانیت اساسات نه دي.

زه دامنم چې انسان اوس ډیر اوږد سفر په دقیقو کې ترسره کولای شی. انسان اوس مریخ او نورو سیارو ته تلونکی دی.

د مریض انسان د جسم تقریبا ټول غړي بدلېدلای شي. دنیا د یوه کلي بڼه خپله کړې ده.

ليکن کوم څوک ددې جواب ورکولای شى چې ولې د نني دور انسان په داسې جرمي فکر کې اخته او د اجرامو مرتکب دى چې خپله د هغې گناه کوونکې او جرم کوونکې انسان هم ترې شرميري او له اخلاقي مزاجه مخالفت ورته ښکاري.

ولې انسان داسې حالت ته ننوتى چې د تلویزون په صفحه موسيقي او ترې په لاندې کرخه کې د انسان د مرگ خبر خپريري. رپوټونه گورو چې د ډنمارک انسان ته دولت له مجبوري د حيواناتو سره د جنسي اړیکو قانوني محلونه جوړ کړي. رپوټونه لولو چې د امريکا په انساني ټولنه کې زبردستي جنسي اړیکې له سگرتو څښولو نه عامي دي. ويډيو گانې گورو چې د پاکستان انسان له مړو جسدونو سره زنا کوي. خبر گورو چې د افغانستان انسان خپل پلار وژني.

لنډه دا چې داسې داسې جرمونه چې ددې ساينس او ټکنالوجي په دور کې انسان کوي چې د تولې زمکې انسانيت ته بد ښکاري. زه هغو ته وایم چې په انسان د حدودو مخالفين دي. تاسې ياست چې انسان مو داسې تيارې ته ور روان کړى. د نړى د هر گوت انسان د انساني کرامت له مخې بعضې اخلاقي ارزښتونو ته قايل دى. ولې په لوى لاس د انسان د خوښې ارزښتونه له منځه وړى. که چېرې دود د انسان لپاره انسان په خپله نه غوښتل نو بيا به د دنيا هيڅ انسان د قانون او د عسکر په جوړولو فکر نه وى کړى. صرف په خوله د انسانيت رمبرې و هونکي دې د انسان په محدودلو فکر وکړي.

او د حدود چوکاټ ته دې د داخلېدو لپاره وهڅوي.

د محدود خوشحاله او مطمئن انسان په هيله.

ویره

لیکوال : محمدالله تبسم

Page | 18

مونږ ډیر ځله په خپل ژوند کې وېره حس کړې او حسوو. چې کله دا وېره د لنډ وخت لپاره او کله هم تر ډېره زمونږ په ذهن کې پاتې وي. او مونږ کړوي. ذهن ته د ویرې راتگ ډېر زر او گړندی وي ولې د ویرې له منځه وړل بیا وخت، صبر او حوصله غواړي. د ویرې بلا شپه او ورځ مونږ ته په ډېر ظالمانه ډول ازار راکوي. تر دې چې ډېر کله مو ان له ژوند نه هم سترې او لاس په سر کړي. ایا کله مو د ویرې له دې بلا سره خبرې کړي. او ترې پوښتلي مو دي چې اخر ما کوم جرم کړی چې داسې سزا راکوې؟ ما چې له دې بلا سره خبرې وکړې او همداسې پوښتنې مې ترې وکړې. د ویرې له بلا مې پوښتل چې ولې دې زه رانیولی يم او ما ته ازار راکوې؟ بلا راته په تونده ژبه وویل دا کومه غم او سزا چې ته یې گالې همدا ته مقصر یې. او همدا تا زه زیرولې يم او دا اوس چې په کوم شکل يم تا همداسې جوړه کړی يم. زما طبیعت همداسې دی چې څرنگ مې ته تصور کوې. اوس به د لوستونکي سره هم سوال پیدا شوي وي خو دا بلا څنگه ما وزیروله. له ما سره هم دا فکر پیدا شو چې ما څنگه دا د ویرې بلا وزیروله؟ ما او شاید تاسو هم دا فکر وکړئ چې دا د ویرې بلا خو د مصیبت، خیانت، قحطی، فقر، جنگ، مریضی او مرگ زیرولې. خو نا!!!

داسې نه ده دا دغو یوه هم نه ده زیرولې. دغه نومونه او له دې نه زرهاوو نور نومونه ډیر واړه او عادي او د سالم فکر لرونکی انسان لپاره همیشه تکراریدونکي نومونه او واقعیتونه دي. چې مونږ یې په هره لحظه کې د واقع کیدو طمعه باید ولرو. زمونږ تر ټولو لوی ظالم دښمن د ویرې بلا ده. چې دا زمونږ په خپله زیرولې بلا تر دې توان منده کیږي چې د خدای د شاهکار تخلیق انسان ژوند ورنه اخلي. دا بلا کولی شي چې د خدای دا توانا او قوی مخلوق چې په خپل ځان پوره باور لري او د خدای ج د ورکړل شویو قوتونه نه باید سالمه استفاده وکړي خو دا یې د یوه مړي په شان په زمکه کې ساتلی او ازارولی شي. ما بره وویل چې ما همدا فکر کوه او شاید تاسو هم کړی وي چې مصیبت او خیانت او قحطی، فقر، جنگ او یا هم مریضی او مرگ دا وېره زیرولې. خو خبره دا ده چې دا کوم نومونه چې مونږ دا خپله په خپل ځان کې یو بلا گانې دي چې هر یو یې خپل ته ورته همشکله بلا گانې زیروي او د همجنس شکل نه اخوا بله بلا نه شي زیرولی.

مصیبت مصیبت زیروي، فقر فقر زیروي. جنگ جنگ زیروي. خو دوی ویره نه زیروي ویره رښتیا هم مونږ زیروو. که په ځای ددې چې د مصیبت او فقر د جنگ د نسل د ډیریدو او یا ددوی د وژلو فکر وکړو مونږ ددوی په مقابل کې په خپل ذهن کې د ویرې بلا زیروو. چې همدا بلا مو بیا په هر قدم کړوي. عجیبه خبره ده!

مونږ د خدای ج د تر ټولو اشرف او توانا مخلوق په توګه د ویرې له بلا نه ځان نشو خلاصولی او دا ډیره عجیبه بیا دا ده چې دا نه منو چې د ویرې همدا مونږ زیږولې او مونږ ورته وجود ورکړی. وېره یوازې زموږ فکر او اندیښنه ده او بس! د ویرې دا بلا زموږ د ذهن نه بهر بیا هیڅ وجود نه لري. نور څوک دا طاقت نه لري چې مونږ وډار کړي.

همدا مونږ یو چې خپل ځان خپله ډاروو. نور څوک شاید داسې کارونه وکړي چې زموږ په ذهن کې ددې بلا د پیدا کولو لپاره زمینه برابره کړي. ولې دا بلا هلته زیږیدلې شي چې مونږ د هغوی پر وړاندې شکست ومنو او د خپل ذهن ته اجازه ورکړو چې له بهر نه داسې یو شکل او تلقین واخلي چې د وېرې بلا وزیروي.

هر انسان په خپل ذهن کې دا قوت لري چې هغه څه یې چې خوښیږي ورته راولي او هر هغه څه یې چې نه خوښیږي ورته لرې کړي. مثلاً. زما خوښیږي چې یو پارک ګڼې ونې دي لاندې پکې نری نری لارې تیرې شوي دي. د پسرلي موسم دی. ونې شنې دي. دا پارک ډیر لوی لوی چمنونه لري او زه په دې نریو نریو لارو کې ورو قدم وهم روان یم. دادی د هغه پارک داسې تصویر مې په خپل ذهن ته راوست چې ان ستاسې ذهن ته مې هم انتقال کړ. اوس که زه ووايم چې یو کس دی. به پلاني ځای کې اوسي چې هر سړي سره بنایسته مایل ګوري ترې پتوي یې. او که نه په زور یې ترې اخلي څو کسان یې په چاره هم وهلي دي او بیا یې مایل ترې اخیستی. نو زه باید کوښښ وکړم چې په کومه لاره یوازې او یا بې وخته لار نشم ځکه که دا کس راباندې پینښ شي نو ..... وګوره! د ډار بلا مې وزیروله. او خپل ذهن کې مې ځای ورکړ. نور نو دا بلا شاید هر سړی ما ته هماغسې وښايي چې د خلکو مایلونه پتوي. او ما شاید وکړوي. نو اوس چې په پوهه شو چې د وېرې بلا همدا مونږ زیږوو او مونږ ورته په خپل ذهن کې ځای ورکوو. او بیا ترې کړیږو ښه او سالمه خبره دا ده چې هغه شیان چې د ویرې بلا ته زمینه برابروي حتمن باید ورسره احتیاط وکړو. ځان ترې وساتو او که چیرې پکې واقع هم شو نو هغه باید د یو حقیقت او واقع کیدونکي شي په حیث تسلیم او فکر وکړو چې دا واقع شو. او دا ختم شو. خپل ذهن نه د وېرې زیږونکې فابریکه جوړه نه کړو. لکه مخکې مو چې وویل وېره هیڅ کوم خارجي وجود نه لري. که وجود لري نو زموږ په ذهن زموږ خود ساخته وجود لري. او همدا مونږ کولی شو چې له منځه یې ویسو.

د ویرې بلا څنګه له منځه ویسو؟ اول خو مو چې په ذهن کې دغه کومه وېره تصور او تجسیم کړې باید له خپل ځان نه په رښتوني توګه ددې په هکله پوښتنه وکړو. ایا دغه مرض، مصیبت، خیانت، حالت چې زه یې په اړه فکر کوم رښتیا واقع کیدونکی دی؟

ایا زه کولی شم چې ددې مصیبت، مرض، خیانت، او حالت په وړاندې همداسې مطمئن پاتې شم؟ ایا کومه بله لاره هم شته چې دا موضوع ورباندې حل کړم؟ ددې حالت د له منځه وړلو لپاره زه باید څه وکړم؟ یوه خبره باید په پام کې ولرو چې د فکر د حقیقت معادل او مساوي نه دی.

داسې نه ده چې څه مونږ فکر کوو دا دې حقیقت وي. نو کوم د وېرې فکرونه چې زمونږ ذهن ته راځي باید داسې وگڼو لکه وریځې چې خوري شي. کله باران وکړي او کله بې بارانه بیرته ورکې شي.

Page | 20
درنښت

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**